

Ringar på vattnet workshop:

Samverkan

PRAKTISKT

- Ha kameran på men mikrofonen av när du inte pratar.
- Säg ditt namn om du vill säga något. Det går också att skriva i chatten.
- Säg till om vi ska förklara något igen, något var svårt att höra eller om vi pratar för fort.
- I det här dokumentet ser alla vad som skrivs så ha papper och penna eller separat textruta för egna anteckningar.

Samverkan - tips och trix för att arbeta tillsammans på lokal nivå.

Marina och limniska nätverket för
pedagogik: Nationell konferens i
pedagogik 2020.

Madeleine Prutzer,
Havsmiljöinstitutet, Göteborgs Universitet
madeleine.prutzer@havsmiljoinstitutet.se

Telefon: 031-786 41 10

Peter Nolbrant,
Vattenmyndigheten Västerhavet
peter.nolbrant@lansstyrelsen.se

Telefon: 010-224 47 35

Vad betyder samverkan för dig?

- flera aktörer jobbar tillsammans med olika saker
- Ömsesidigt utbyte för att förbättra pedagogiska program!
- Samverkan för mig är när jag gör något med någon som jag vanligtvis INTE jobbar med - eller får någon annan att jobba ihop med någon som inte brukar träffas osv.
- För att nå ut längre
- Samverkan är för mig att flera hjälps åt för att få till mycket bättre resultat än vad man själv skulle kunna åstadkomma genom att man får mer olika kompetenser samlade
- Samarbete med andra relevanta parter för att nå bredare front
- Samverkan mellan olika parter förstärker det man gör och gör att man når ut bredare. Samverkan är också utvecklande för ett projekt.
- Samverkan inom universitetsvärlden betyder ofta "tredje uppgiften" alltså sprida forskning till samhället
- Många tillsammans blir starka
- Lokala aktörer livsviktigt om man kommer utifrån med ett budskap
- Många parter med samma mål ökar sina chanser att nå detta genom samverkan

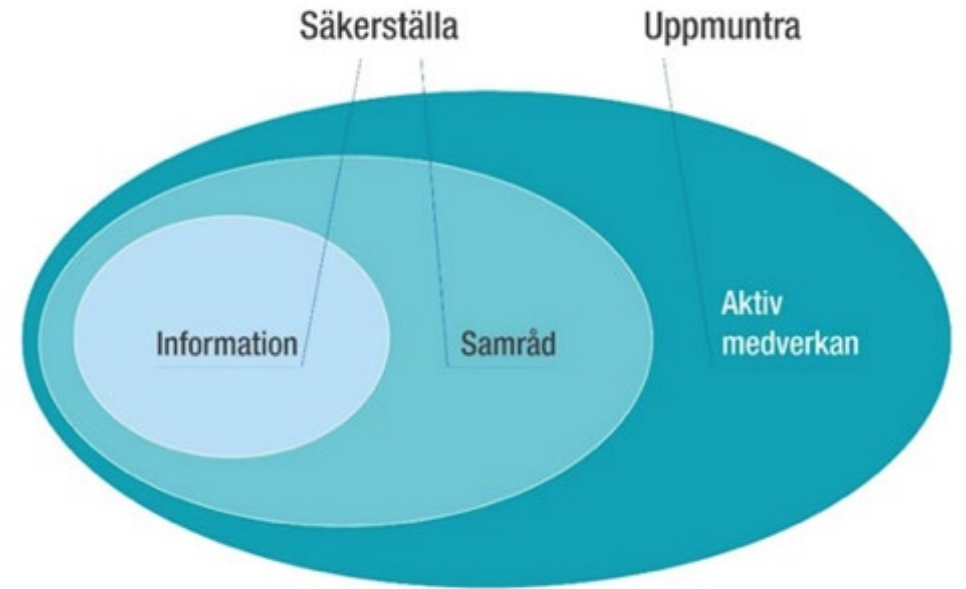
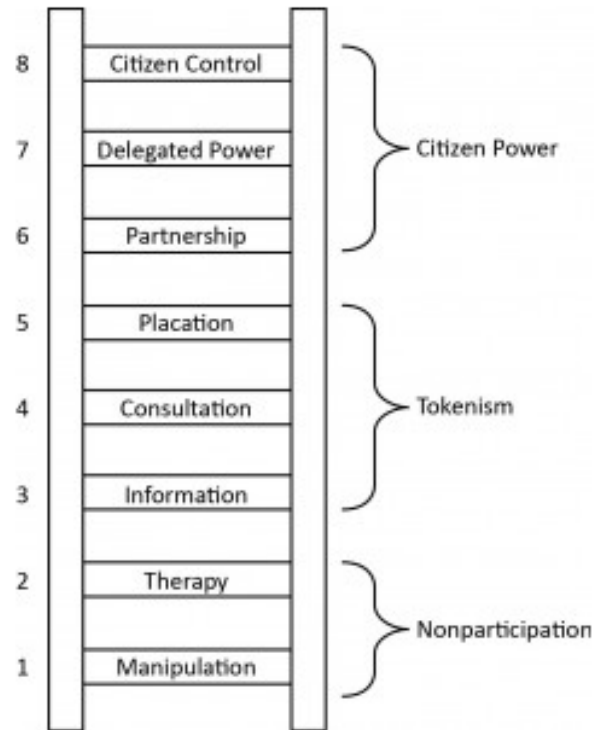
Lokalt engagemang för vatten

- Två regeringsuppdrag om övergödning
- 20 pilotområden med åtgärdssamordnare (ÅS)
- Stödja och utveckla frivilligt lokalt åtgärdsarbete mot övergödning
- Stödfunktion för ÅS

Vad är samverkan?

Allmänhetens många olika deltagandeformerna blandas ofta ihop med samverkan.

© Illustration: Vattenmyndigheterna, S Kinberg

*Allmänhetens deltagande i enlighet med vattendirektivet.
(Illustration: Vattenmyndigheterna, S Kinberg)*

**Tillhandahålla
information**

Samråd

**Aktiv medverkan
(Samverkan)**

**Delat besluts-
fattande
(Samförvaltning)**

**Själv-
bestämmande**

Varför ska vi samverka?

- Hantera sammansatta och svårlösta problem
- Skapa förståelse
- Legitima beslut
- Långsiktigt hållbara beslut
- Demokratiperspektiv

Är samverkan lösningen på allt?

Olika former av deltagande fungerar olika bra för olika syften.

Samverkan & maktstrukturer

Samverkan & grupptillhörighet

Grundläggande förhållningsätt

- Tillitsfulla processer och relationer
- Transparens
- Vad vill du uppnå genom samverkan och vilken nivå på samverkan erbjuder du?
- Transparenta processer är A och O
- God kommunikation och dialogbaserat arbetssätt
- Jobba jämställt
- Olika kunskapsnivåer

Samverkan kräver tid, välplanerade möten och kontinuitet

Samverkan tar tid

- Genomtänkt
- Förankrad
- Utmynna i gemensamma mål
- Avlastning

Avsätt tid för att planera möten!

- Bra möte tar tid att planera
- Visa respekt för deltagarnas tid!
Välplanerat möte och var väl förberedd

Samverkansprocesser är sköra

- Skapa öppenhet och tillit
- Formalisera arbete
- Ersättare
- Struktur för spridning av kunskap och information

Samverkan gynnas av en bredd av personligheter och ett gott ledarskap

Olika personligheter är en tillgång

- Bredd av personligheter
- Rätt personlighet till rätt sak
- Eldsjälar behöver stöd
- "Djävulens advokat" - Ifrågasättande roll

Gott ledarskap

- Håll dig saklig
- Gå inte till personangrepp
- Acceptera andras åsikter och perspektiv
- Hitta din personliga stil

Samverkan är inte alltid så enkel

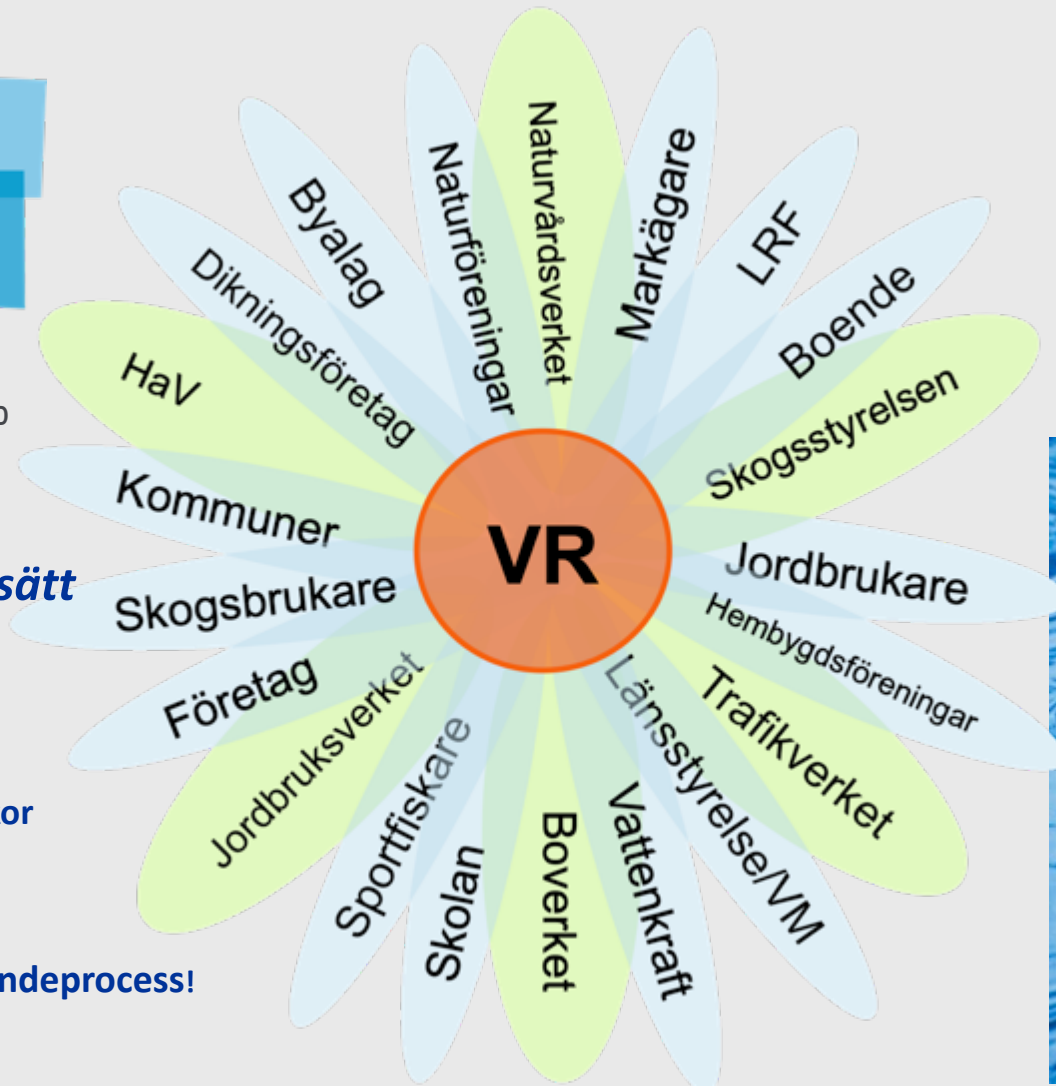
- Hur kan du hantera en konfliktfylld fråga?
- Vad gör du när folk betar sig illa?

Erfarenheter från Interreg projektet Water Co-Governance

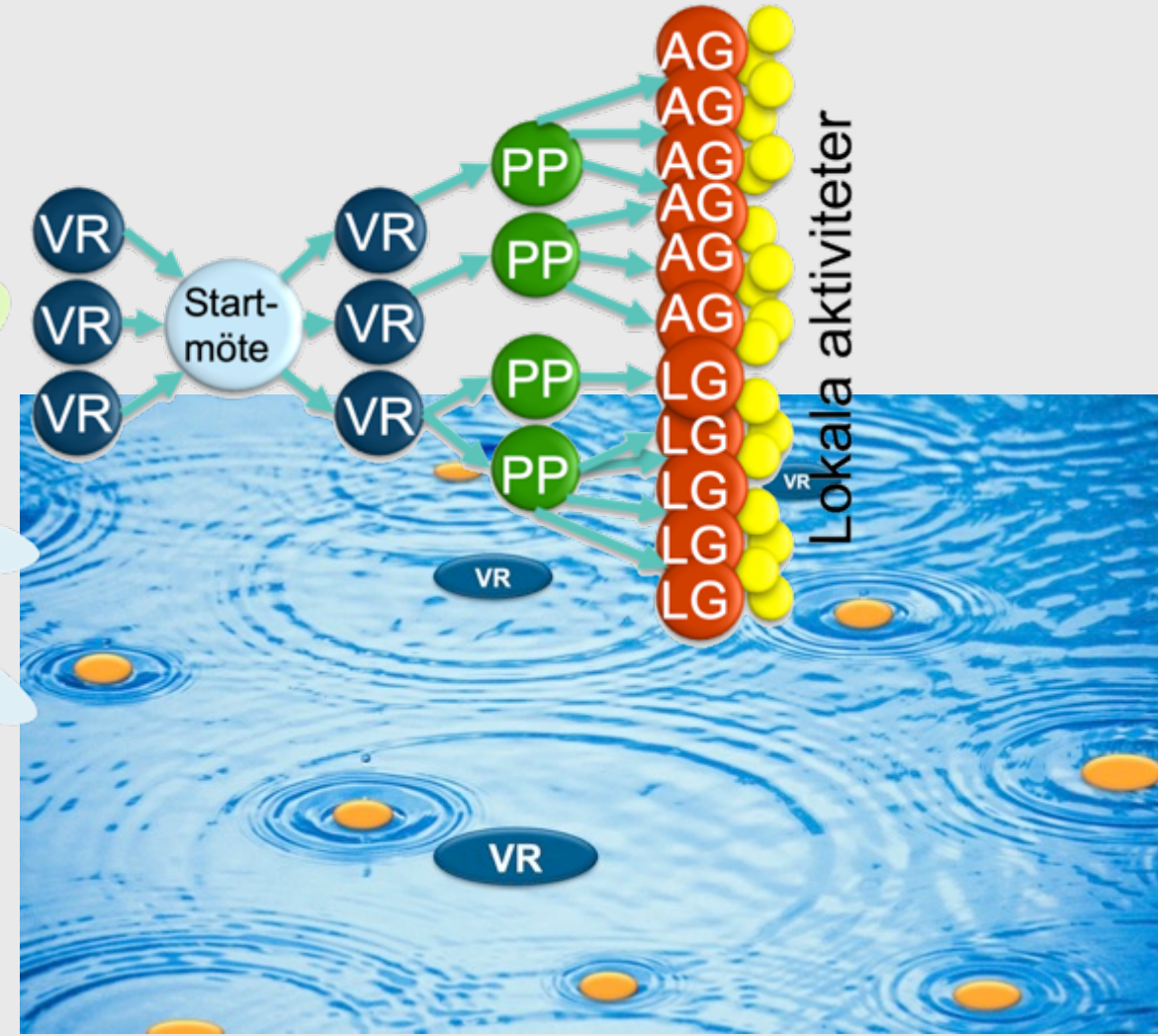
STÖD FÖR SAMVERKAN VID
LOKALT ÅTGÄRDSARBETE

Erfarenheter från Interreg projektet Water Co-Governance

STÖD FÖR SAMVERKAN VID
LOKALT ÅTGÄRDSARBETE

- **Förhållningssätt**
- Inbjudan
- Öppenhet
- Mångfald
- Delta på lika villkor
- Dialog
- Lyssnande
- **Gemensam lärandeprocess!**

Hur kan vi jobba framåt?

- Har vi definierat ett tydligt mål med vad samverkan ska leda till?

STÖD FÖR SAMVERKAN VID
LOKALT ÅTGÄRDSARBETE

Vad behöver vi och vad saknas?

- hur kan jag jobba framåt?: undersöka den befintliga samverkan min organisation redan har och se om det finns utrymme att få in mer "havsmedvetenhet" där. Hitta och använd befintliga resurser för samverkan. 2. Vad behöver vi/Vad saknas?: tid, prioritera? Hur ska man locka folk till samverkan (inkl. Jag själv) när alla redan är superbusy med sina egna grejer ;) :P Bra med tydliga mål! - drivkraft!
- Retorikutbildning, inte för att man ska lära sig att övertyga någon, utan för att man ska lära sig uttrycka sig så att man blir förstådd samt att man lär sig hantera när andra personer använder dålig retorik eller retoriska fulknep. Om människor som ska samverka lär sig de olika retoriska fallgroparna och förstår hur de förstör en diskussion så kan man dels hantera dem dels kanske undvika att folk använder sig av dem omedvetet.
- Ofta läggs ansvaret på myndigheter och kommuner. Hur kan vi få alla som har intresse för ett specifikt område kan samverka? Alla som nyttjar vattnet på olika sätt - kommun, fiske, rekreation, utbildning, industri, allmänhet, turism etc. tar gemensamt ansvar för området. Hur vill vi att vattendraget ska vara idag och i framtiden?
- Man behöver ju också ha information om vilka potentiella och relevanta "samverkare" som finns.
- Språket man använder är ju viktigt så att alla förstår, att ingen känner sej utanför när experterna slänger sej med en massa nya konstiga ord som jag kanske inte förstår och som inte förklaras.
- Learning by doing är ju viktigt, för det man gör minns man bättre och längre än det man bara hör

Erfarenheter från Interreg projektet Water Co-Governance

Samverkansarbetet och kommunikationen har gynnats av att:

- Arbeta med olika [verktyg](#)
- Kombinera olika verktyg i arbetsprocessen

STÖD FÖR SAMVERKAN VID
LOKALT ÅTGÄRDSARBETE

1.
Vattenråds-
utveckling

2.
Delaktig
och kuns

3.
Myndighets-
samverkan

4.
Åtgärder
uppföljni

Stöd för samverkan vid lokalt åtgärdsarbete

STÖD FÖR SAMVERKAN VID
LOKALT ÅTGÄRDSARBETE

Samverkan vid lokalt åtgärdsarbete - checklista

Version för synpunkter 20200627

Att tillsammans arbeta för en bättre vattenmiljö skapar ett större engagemang och den gemensamma kunskapen leder till bättre resultat. En fungerande samverkan är grundläggande för det lokala åtgärdsarbetet, särskilt de frivilliga åtgärderna men även de som styrs av lagstiftning. Men hur gör man för att skapa en bra samverkan mellan de som på olika sätt berörs av åtgärdsarbetet? Här samlar vi information och förhållningssätt vid samverkan och några länkar till var du kan lära dig mer om samverkan.

Samverkan mellan olika grupper i samhället är viktig för att hantera sammansatta och svårslösa problem eftersom många olika perspektiv, kunskaper och förmågor behövs för att kunna lösa dem. Det har dessutom visat sig vara betydelsefullt att skapa förståelse och legitimitet bland de grupper som berörs, för att få acceptans för beslut och för att få långsiktigt hållbara beslut.

Vattenskyddet ställer också krav på att understötta och uppmuntra allmänhetens deltagande inom vattenskyddsvärdningen så givts det en insatshand mellan information, samråd och aktiv medverkan (här kallad samverkan). Allmänhetens rätt till information och samråd ska säkerställas, och nationella, regionala och lokala myndigheter ska uppmuntra allmänhetens och intressentgruppers aktiva medverkan. Här kan du läsa mer om [vattenskyddets krav på allmänhetens deltagande och Årskonventionen](#).

1. Vad vill du uppnå genom samverkan och vilken nivå på samverkan erbjuder du?
Detta är en avgörande fråga för dig som håller i samverkansprocessen. Det avgör vilken möjlighet att påverka som finns för dem som engagerar sig. Allt vara tydlig med detta redan från början är viktigt för att inte skapa besvikelser och misstro till samverkansprocessen och lokal demokrati i praktiken. Kan de som deltar bara tycka till, kan de aktivt påverka eller till och med ta beslut?
2. Samverkan tar tid
Att genomföra en genomtänkt, förankrad samverkansprocess som utmynnar i gemensamma mål tar tid. Samordnare och/eller konsulter kan ibland annat hjälpa till med att leda möten, samordna arbetet, sammanställa material, sätta ansvarsområden, genomföra inventeringar och bistå med expertkunskaper. En kommunikationsplan eller samverkansplan kan utgöra en bra grund för ditt arbete.

1

Checklista med
elva tips.

För dig som vill lära dig mer och fördjupa dig...

... finns det massor av kurser och litteratur. Vi rekommenderar dig att gå kurser och utbyta erfarenheter med andra som arbetar med samverkan. Det finns många olika inriktningar och arbets sätt. Att arbeta med samverkan innebär ett kontinuerligt lärande och utveckling för dig som person. Hitta ett arbets sätt som passar dig och din personlighet! Här har vi samlat några inlägg som du kan börja med.

Erfarenheter från Juleberg projektet [Water Co-Governance](#)

Allt arbete med olika verktyg och kombinerat olika verktyg i arbetsprocessen har visat sig bidra positivt till arbetet och kommunikationen. I projektet [Water Co-Governance](#) har deltagarna upplevt att det dialogbaserade arbets sättet med verktyg som hjälpmedel har bidragit till:

- Stöd i samverkansprocessen.
- Ökad förståelse och kunskap om varandras och sitt eget perspektiv.
- Ökad kunskap om det omgivande landskapet (natur- och kulturlandskapet) och dess processer.

Du kan läsa mer om resultaten i [rapporterna](#) från projektet [Water Co-Governance](#) och [verktyg för lokal samverkan om vatten](#), som kan stödja processen.

Gillade du verktygen i [Water Co-Governance](#)?

Här finns en enkel sida med en stor variation av verktyg som du kan använda och inspireras av i ditt fortsatta arbete. [Hyper länkad bildtext](#).

Naturvårdsverkets dialog för naturvård

För dig som arbetar med samverkansprocesser finns det sammanställda tankemodeller och verktyg som stöd för planering och iscensättande av möten och processer samt konflikt hantering även på Naturvårdsverkets hemsida: [Vattenrådets - Dialog för naturvård](#)

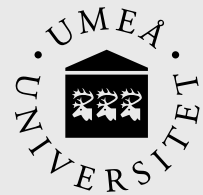
5

Tips om
verktyg, filmer
och litteratur

Havsmiljöinstitutet är ett samarbete
mellan fem olika lärosäten:

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

Linnéuniversitetet

www.havsmiljoinstitutet.se

TACK för
uppmärksamheten!

Madeleine Prutzer,
Havsmiljöinstitutet, Göteborgs Universitet
madeleine.prutzer@havsmiljoinstitutet.se
Telefon: 031-786 41 10